

zvrševati policijska opravila (čl. 40); — zasebne obtožbe, ki se naperjajo vsled kaznjivega dejanja v tiskovinah, ne spadajo pred porotnike (čl. 46.); kazni so: smrt, pokorilnica, ječa, državna ječa, zapor, denarna globa, zapad kaznjivih stvari, odvzetje državljanskih pravic itd. (II. 1. dela); kaznjivost se začinja s 13. letom (§ 60.), a tudi do završenega 18. leta zlodejec ne zapade kazenskemu zakonu, če ni uvidel kaznjivosti dejanja (§ 61.); preiskovalni zapor se všteva v prostostno kazen ali uvaža pri globi, da je kaznjencu mogoče celo po razsodbi ostati brez kazni (§ 64.); zastarelost kazenskega postopanja je urejeno, tudi kazen sama more zastarėti (§ 67. § 69.); kaznjiva dejanja, ki so predmet zasebni obtožbi vsled predloga, postanejo vsejedno lahko javna kaznjiva dejanja (§ 81); zasebna obtožba se lahko umakne, dokler kazenska sodba pravno moč zadobi; sodnik med različnimi kaznimi mnogokrat smé izbirati, osobito sta ječa in državna ječa na izbiro; pojem javnosti se načelno izreka (§ 90, št. 2); civilno-pravno razkrušenje pogodbe lahko hudodelstvo utemeljuje (§ 99.); inozemske vlade imajo tudi pravico predlagati kazensko postopanje (§ 104.); predlog o nekaterih razžalitvah avstrijske vlade, oblastij itd. stavlja resorni minister (§ 118.); kdo je v javni službi, določuje § 120; § 133. se obrača proti razkritju obtožnic in proti razpravi sodnih predmetov, predno so konečno rešeni; tudi proti kupčiji z ljudmi se zakon obrača (§ 151.); zvedenci so kaznjivi (§ 161.); krivo pričevanje pri disciplinarnih preiskavah je kaznjivo (§ 161.); kriva ovadba je pregrešek (§ 170.); kdor ne javlja, kar vé preiskovancu ali kaznjencu na korist, je pregrešnik (§ 171.); kompenzacija pri obratnih razžalitvah (207.).

(Dalje prih.)

Književna poročila.

— *Zbirka obrazcev za slovensko uradovanje pri sodiščih.* Sestavil in izdal Anton Levec, c. kr. sodni pristav v Ljubljani. I. Obrazci k občnemu sodnemu redu. I. zvezek. V Ljubljani 1889. Natisnila „Národna Tiskarna“. Založil pisatelj.

To knjigo, na katero smo uže jedenkrat opozarjali, dobili smo ravnokar. Ker mora uže v malo urah iziti naš list, ne moremo se obširno baviti s tem delom. Omenjamo za danes le, da je trudoljubivi gosp. Levec pripravil slovenskim pravnikom prelepe velikonočne piruhe. Razložen je po njem v slovenski knjigi na jako obširen način občni sodni red v praktičnih vzgledih; a tu niso izpuščene, kakor je to navada v mnogih takih knjigah, težje partije, nego gospod pisatelj

gre po redu §§. in uprizoruje vse, kar je za prakso važnega. Zbirka šteje 264 obrazcev in blizu 10 pol; — uže ta I. zvezek občnega sodnega reda je torej skoraj toliko obširen, kakor znana Frühwaldlova knjiga za vsa postopanja skupaj. V vsakem obrazci skoraj pripoveduje nam g. pisatelj kak drug dogodek, vodi nas od sodišča do sodišča po vsem Slovenskem; to dvoje in pa, ker uporabljaja pri vsakem sodišči imena dotičnega kraja, da uči pravilno pisavo, stori knjigo tudi prijetno. Ker je delo tudi gledé splošnjega jezika in terminov vzgledno, kar bodemo pa še le prihodnjič natančneje ocenili, — naj nikdo ne zamudi omisliti si to z velikim trudom sestavljeno zbirko. — Knjiga velja 1 gld. 40 kr., po pošti 1 gld. 50 kr. in se dobiva pri pisatelji samem. Tudi uredništvo tega lista posreduje naročbe.

— *Pomočnik za odrjetnike, bilježnike i sudce.* Obrazci za izprave, podneske, zapisnike i rješitbe za vse grane pravosudja. Sestavio Adolf Rušnov, viečnik kr. sudbenog stola u Zagrebu, nakladom akademijske knjizare Kugli i Deutsch. Cena 3 gld. 50 kr.

Ta knjiga obseza na blizu 700 tiskanih straneh n. d. 1000 obrazcev in se deli na štiri glavne dele: I. Obrazec za izprave, podneske i rješitbe previdjene u gradjanskom zakoniku, razredjene po poljavju istog zakona. II. Obrazce za izprave, podneske i rješitbe previdjene u trgovačkom i mjenbenom zakonu. III. Obrazce za podneske, zapisnike i rješitbe svih slučajeva gradjansko-parbenog i ovršnog postupka, mandatnog postupka, postupka pri parmicaah iz uporabne pogodbe i maličnog postupka. IV. Obrazce za podneske, zapisnike i rješitbe u izvanparbenom postupku, stečajnom i gruntovnom redu — Hrvatski praksi je izvestno dobro došla ta priročnica. Bila je, kakor pišejo hrvatski listi, zelo potrebna odvetniškim, beležniškim in sodnim pisarnam a koristno bode tudi vsakemu nepravniku, ker more si za vsak slučaj v izvenprepirnih rečeh postaviti ulogo ali pogodbo. Avtor pa je „odbornik pravničkoga društva u Zagrebu“ in, piše „Obzor“, poznat je „kao vrli pisac u svojoj struci, te zajamčuje već njegovo ime, da je stvar dobra.“ Tudi slovenskim pravnikom se je ozirati na ta hrvatski proizvod, ker se da iz njega zajeti marsikaj dobrega za slovensko uradovanje.

— *Die sogenannten Siebenbürgischen Ehren und andere Arten der Wiederverehelichung geschiedener österreichischer Katholiken.* Von Dr. Wilhelm Fuchs. Wien, Manz' Verlag. 188 str. Cena 2 gld. 40 kr.

Pisateljjeva zasluga je, da se je tajnost, ki je dozdej zaodevala tako zvane sedmograške zakone, občinstvu odgrnila, in da je ob enem tudi kritično razmotril zakonsko vprašanje v Avstriji. Knjiga razjasnjuje v uvodu konfesionalno stališče avstrijskega zakonskega prava, ki katolikom ne dopušča razdirati zakona in ki propisuje tako zvani zadržek katolicizma. Zoper te določbe si išče občinstvo pomoči, sklepajoč sedmograške zakone. Pisatelj natanko pojasnjuje značaj teh zakonov, ki imajo svojo trdno podlogo v ogerski državni ustavi, katera duhovnim sodiščem evangeličanske in unitarske cerkve na Sedmograškem priznava staro pravico, da odločujejo za svoje vernike tudi v mešanih zakonskih pravdah. V knjigi so navedeni vsi pogoji, ki se morajo izpolniti, da postane tak zakon veljaven; med te pogoje spada posebno, da dosežeta oba

zakonska kandidata ogerski inkolat. Mimo_redoč opisuje se tudi sklepanje zakonov v Nemčiji in posebnost koburških zakonov, ki so nekako slični omejenim sedmograškim zakonom. Konečno je označeno stališče civilnih in kazenskih oblastev avstrijskih nasproti tem zakonom, in pisatelj sklepa, navedši 15 sodnih odločeb, da sodišča take zakone pripoznavajo za veljavne, — ako sta obe stranki dosegli ogersko ali nemško državljanstvo. Knjiga kaže jasno, da bi avstrijsko pravo glede zakona potrebovalo marsikake prenovitve, katere se za zdaj nikakor ni nadejati.

— *Državni zakonik* v slovenski izdaji. Čestokrat so uže potožili slovenski časopisi, da „državni zakonik“ v slovenskem jeziku šteje ubogo malo naročnikov. Ta tožba je žalibog opravičena. Celo po odvetniških in beležniških pisarnah, ki uradujejo slovenski, iščeš zastoj slovenskega „državnega zakonika“. Nasprotniki slovenskega uradovanja cenijo po tem naše zanimanje za uradno slovenščino in uže v budgetnih debatah so kazali s prstom na pičlo število naročnikov. Nekoliko prav sodijo, kajti videti je nam, da se čisto nič ne mimo za zaklad pravniškega jezika, ki je založen v slovenski izdaji „državnega zakonika“, da si nočemo iz nje pomnožiti in popolniti jezikovnega znanja za vsakdanjo prakso. To nevarno mlačnost začnimo odpravljati s tem, da si med drugim naročamo slovenski „državni zakonik“ ter osvajamo jezik in zlog njegov, č.tajoč ga pridno in vztrajno. Uprav to veljá o naših „deželnih zakonikih“, v katerih bi naši pravniki našli mnogo dobrega uradnega jezika, ako bi jih dosledno prebirali. „Slov. Pravnika“ bode redno priobčeval vsebino teh zakonikov, ker misli, da tako širi zanimanje za stvar in jezik. — Naročnina za celi letnik 1889. „državnega zakonika“ v slovenski izdaji znaša za en izvod do konca junija t. l. 2 gld. 50 kr., počenši od 1. julija 1889 pa 3 gld. — Vsebina: Kos I. Izdan in razposlan dne 12. januarija 1889. 1. Ukaz ministerstva notranjih reči od 23. decembra 1888, s katerim se razglašá med vladama avstro-ogerske monarhije in Nizozemskega skleneni dogovor o nazaj pošiljanji nekih vrst od ženskih živečih ob nesramnem zaslužku. 2. Ukaz ministerstva za finance od 23. decembra 1888, da se v Brnu in Pragi postavljajo mašine za kolkovanje računov. 3. Ukaz ministerstev za pravosodje in finance in pa vrhovnega računskega dvora od 3. januarija 1889, s katerim se določila §§ 14., 16. in 17. navodila za Graški civilno-sodni hranilni urad deloma izpreminjajo in določila § 40. tega navodila dopolnjujejo. 4. Ukaz ministerstva za trgovino od 5. januarija 1889, s katerim se po § 52. zakona o zavarovanji delavcev gledé kake bolezní določajo nadzorna oblastva v oziru na vršbene bolniške blagajnice zasobnih železnic. 5. Ukaz ministerstva za trgovino v sporazumu z ministerstvom notranjih reči od 5. januarija 1889, s katerim se postavlja rok, do kdaj je premeniti pravila zakonu o zavarovanji delavcev gledé kake bolezní ne ustr. zajoča zdanjih podpornih blagajnic zasobnih železnic. 6. Ukaz skupnega ministerstva od 6. januarija 1889, obsezajoč I. dodatek k spisku stoječemu v ukazu od 24. aprila 1888 (Drž. zak. št. 42) o državah, ki so pristala na dogovor v obrambo podmorskih kablov.

(Dalje prih)

